

Redateljica predstave "Moj sin samo malo sporije hoda": 'Tekst me odmah duboko dirnuo'

Kim Cuculić - 11. lipanj 2026 08:33

Foto Ruzzier

Oduševljena sam što je ovaj tekst odlučila postaviti Talijanska drama, koja toliko godina čuva i obnavlja kulturnu tradiciju sposobnu graditi mostove između različitih zajednica. Za mene je kazalište upravo to, kaže Marcela Serli

Talijanska drama HNK-a Ivana pl. Zajca, u koprodukciji s CSS Teatro Stabile di Innovazione del Friuli Venezia Giulia i Teatri Stabil Furlan, premijerno će 13. lipnja izvesti predstavu »Mio figlio cammina solo un po' lentamente«/»Moj sin samo malo sporije hoda« prema tekstu suvremenog hrvatskog dramatičara Ivora Martinića.

Redateljica i autorica scenskog koncepta je Marcela Serli, s kojom smo razgovarali uoči premijere u Rijeci.

Fragmentirane geografije

Rođeni ste u Argentini, u libanonsko-istarskoj obitelji. Možete li nam reći nešto više o vašim obiteljskim korijenima?

– Ne zanima me identitet kao nešto fiksno, već kao kontinuirani proces transformacije. Dolazim iz obitelji prožete migracijama, ratom i snažnim sjećanjima na iščupavanje. S očeve strane, obitelj Serli izvorno potječe iz malog sela u srcu Istre. Prezime je izvorno bilo Skerlich, kasnije talijanizirano u Serli. Moj otac je rođen 1923. godine, mnogo stariji od moje majke, i proživio je Drugi svjetski rat. Bio je zarobljenik Nijemaca dvije godine. Potječe iz obitelji sa sedmero braće i sestara, od kojih su mnogi sudjelovali u ratu u nekom svojstvu. Moj djed se borio u Rusiji i vratio se s teško promrzlim nogama. Jedan od mojih ujaka zarobljen je u Rijeci sa samo petnaest godina, najmlađi od svih. A tu je i priča koja mi je uvijek ostala u sjećanju: drugi ujak, da ga spasi, prurušio se u njemačkog nadređenog i krenuo po njega, kao da ga premještaju. To su poznate priče, ali vrlo izravno govore o nasilju i apsurdnosti tog vremena.

S majčine strane, obitelj je sirijsko-libanonska, podrijetlom iz drevne loze u Libanonu. Jedan od majčinih ujaka bio je predsjednik Libanona prije mnogo godina. Dio obitelji emigrirao je u Južnu Ameriku, kao i mnoge libanonske obitelji te generacije, u potrazi za drukčijom budućnošću. Moja majka je rođena u Argentini, ali često kaže – polušaljivo – da potječemo od Feničana. I vjerujem da je taj osjećaj vrlo drevnog i slojevitog identiteta dio načina na koji sam odrastala.

Rođena sam u Argentini, kao i moja braća, a kasnije sam se preselila u Europu. Prvo u Trst, grad mog oca, gdje sam studirala i diplomirala suvremenu dramaturgiju. Taj povratak na Jadran – nakon udaljenosti u Južnoj Americi – bio je vrlo važan prijelaz za mene. Povezao je te fragmentirane geografije u osobnu kartu koja još uvijek utječe na moj način gledanja na svijet i stvaranja kazališta.

Gluma i režija

Možda je to razlog zašto se teme raseljavanja, identiteta i pripadnosti provlače kroz mnoga moja djela. Moje podrijetlo me naučilo da smo sačinjeni od susreta, jezika i sjećanja koja koegzistiraju, te da ljudi često istovremeno nastanjuju više mjesta, čak i kada žive samo na jednom.

Vi ste i redateljica i glumica. Doživljavate li ove dvije uloge odvojeno ili se one nadopunjuju?

Foto Matea Jurčić

– Za mene se one duboko nadopunjuju. Kada radim kao redateljica, sa sobom donosim svoje iskustvo glumice: razumijem krhkost scenske prisutnosti, potrebu za povjerenjem, konkretan odnos s tijelom i s vremenom scene. Slično tome, režija je transformirala moj način postojanja na sceni. Naučila me gledati cjelinu, slušati odnose između elemenata koji čine predstavu. Ne smatram ove dvije uloge suprotnostima. To su dvije različite perspektive na isti kreativni čin: jedna gleda iznutra, druga izvana, ali obje traže istu stvar: istinu susreta između pozornice i gledatelja.

Kada i kako ste se susreli s tekstem Ivora Martinića »Moj sin samo malo sporije hoda«?

– Srela sam se s ovim tekstom 2015. godine, tijekom razdoblja provedenog u Argentini. Sjećam se posjeta Mauriziju Kartunu, jednom od najvažnijih argentinskih dramatičara, koji mi je preporučio da pogledam generalnu probu predstave. Bila sam duboko dirnuta. U godinama koje su uslijedile, ista ta produkcija dobila je značajno priznanje i od kritičara i od argentinske publike, ali ono što mi je najviše ostalo u sjećanju je emocija tog prvog susreta. Odmah sam osjetila kvalitetu Martinićevog pisanja; njegovu

sposobnost da se bavi složenim temama bez retorike, kroz duboko ljudske, ironične i kontradiktorne likove. Predstava je ostala sa mnom od tada. Neke drame ostaju s nama neko vrijeme; ova me je, na neki način, nastavila preispitivati godinama, sve do prilike da je postavim na scenu.

Kako ste doživjeli taj tekst i koja pitanja on postavlja?

– Doživjela sam ga kao duboko ljudski i, istovremeno, izrazito politički tekst. Martinić nas suočava s temeljnim pitanjem: kako gledamo na druge kada percipiramo njihovu krhkost? Vidimo li ih uistinu ili ih svodimo na tu fragilnost? Tekst propituje naš odnos s brigom, s ovisnošću, sa željom za autonomijom. Ali govori i o strahu od protoka vremena, od obiteljskih očekivanja, o teškoći prihvaćanja da ljudi koje volimo imaju živote koje ne možemo kontrolirati. Jako me zanima činjenica da se ta pitanja pojavljuju kroz ironiju. U boli nikada nema samozadovoljstva. Likovi se svađaju, šale, proturječe jedni drugima. Živi su. I upravo ta vitalnost čini tekst tako dirljivim.

Što za vas znači režirati Martinićev tekst u Talijanskoj drami u Rijeci?

– To ima vrlo posebno značenje. S jedne strane, postoji umjetnička vrijednost susreta s važnim autorom na suvremenoj europskoj sceni. S druge strane, postoji osobnija i simboličnija dimenzija: raditi u Rijeci znači biti na mjestu koje utjelovljuje mnoge priče o granicama, jezičnom i kulturnom suživotu, teme koje su mi jako bliske. Također sam oduševljena što je ovaj tekst odlučila postaviti Talijanska drama, koja toliko godina čuva i obnavlja kulturnu tradiciju sposobnu graditi mostove između različitih zajednica. Za mene je kazalište upravo to: prostor gdje se razlike, sjećanja i senzibiliteti mogu susresti bez međusobnog poništavanja.

Amleta

Kakva je suradnja s ansamblom Talijanske drame?

– Pronašla sam skupinu velikodušnih, znatiželjnih i otvorenih glumaca. Kada počnem režirati, uvijek dolazim na probe s vrlo preciznom pripremom. Već sam razvila viziju teksta, dramaturški pristup te stilske i metodološke izbore. Iz te perspektive, moj je rad vrlo strukturiran. Međutim, ono što tražim tijekom proba je ono što proizlazi iz susreta s glumcima. Za mene se kazalište uvijek događa u prostoru stvorenom između ljudi. Tamo projekt istinski oživljava, produbljuje se i pronalazi svoju svrhu. Da bih to ostvarila, pokušavam stvoriti radno okruženje u kojem se svi osjećaju sigurno. Vjerujem da glumci mogu istinski riskirati, emocionalno i umjetnički, samo kad se osjećaju zaštićeno,

saslušano i poštovano. Za mene bi dvorana za probe trebala biti mjesto povjerenja i međusobne brige. Mjesto gdje je moguće upravljati čak i krhkošću bez straha od osude. U konačnici, vjerujem da se kazalište rađa odatle: iz prostora slobode, slušanja i, na neki način, i ljubavi.

Među osnivačicama ste Amlete, udruge koja se bori protiv rodne nejednakosti i nasilja u industriji zabave. Zašto ste se odlučili osnovati je?

– Amleta je nastala iz konkretne potrebe. Mnoge profesionalke u industriji zabave dijelile su slična iskustva nejednakosti, diskriminacije, a u nekim slučajevima i nasilja ili zlouporabe moći. Međutim, ta su iskustva često doživljavana kao pojedinačni incidenti. Osjećali smo potrebu stvoriti prostor za slušanje, analizu i kolektivno djelovanje. Mjesto gdje bi se osobna iskustva mogla transformirati u političku i kulturnu svijest. Cilj nije samo osuditi postojeće nejednakosti, već pomoći u zamišljanju i izgradnji pravednijih, uključivijih i poštovanijih praksi za sve one koji rade u izvedbenim umjetnostima. Vjerujem da kazalište ima posebnu odgovornost: ne može jednostavno pripovijedati o promjeni; mora također preispitivati vlastite strukture i način na koji stvara odnose.

Glumci

Talijanski prijevod teksta Ivora Martinića potpisuje Elisa Copetti, a glazbu Enza De Rose. Likovi i glumci u predstavi su: Rita Maffei (Mia), Massimo Somaglino (Robert e Oliver), Elena Brumini (Sara), Serena Ferraiuolo (Doris), Annamaria Ghirardelli (Ana), Stefano Iagulli (Branko), Giuseppe Nicodemo (Tin), Mirko Soldano (Mihael) i Leonora Surian Popov (Rita).

Foto Dražen Šokčević

Velika koprodukcija

Na konferenciji za novinare intendantica Dubravka Vrgoč kazala je da je »Moj sin samo malo sporije hoda« posljednja premijera riječkog HNK-a u ovoj kazališnoj sezoni, ocijenivši je bogatom i uspješnom te čestitajući na trudu svim ansamblima. Više o ovoj velikoj koprodukciji s talijanskim partnerima govorili su glumci predstavnici koprodukcijskih kazališta Rita Maffei i Massimo Somaglino, kao i v. d. ravnateljice Talijanske drame Noemi Dessardo. Kako je kazala redateljica Marcela Serli, u predstavu je krenula od osobne priče, a u središtu uprizorenja je jedna disfunkcionalna obitelj.

Govoreći o režijskom postupku, rekla je da je ishodište prazna scena kao politički stav, dok glumci igraju i sebe kao privatne osobe i likove koje utjelovljuju. Rita Maffei istaknula je kao posebnu vrijednost ovog projekta susret glumaca različitih generacija. Massimo Somaglino govorio je o furlanskom dijalektu u predstavi, a doznali smo da je zastupljen i fijumanski dijalekt.